

Question Bank

Subject- Dravyaguna

Second B.A.M.S.

SAQ (Short answer question- लघुतरी प्रश्न)-3 Marks

Paper I&II

1. **Explain in short Purification, adverse effect and treatment of Bhallataka.**
भल्लातकाचे शोधन, विषाक्त लक्षणे व चिकित्सा थोडक्यात लिहा.
2. **Describe in brief botanical name and family of following dravya.**
a)Aavartaki b) Kantakari c) Kalmegh
खालील द्रव्यांचे शास्त्रीय नाव व कुल लिहा.
अ)आवर्तकी ब)कंटकारी क)कालमेघ
3. **Describe formulations and useful part of following drugs**
a)Hingu b) Bakuchi c) Chitraka
खालील द्रव्यांचे कल्प व प्रयोज्यांग लिहा.
अ)हिंगु ब)बाकुची क)चित्रक
4. **Describe in brief characteristics, definition and panchbhautiktva of dravya.**
द्रव्य- लक्षण, व्याख्या व पांचभौतिकत्व थोडक्यात लिहा.
5. **Describe in brief doshagnata and roghagnata of following dravya**
a) Amalaki b) Ashoka c) Aragvadha
खालील द्रव्यांची दोषघ्नता व रोगघ्नता लिहा.
अ)आमलकी ब)अशोक क)आरग्वध
6. **Explain in brief Classification of dravya according to modern science.**
आधुनिक शास्त्रानुसार द्रव्यांचे वर्गीकरण करा.

Paper I

7. **औषधी वनस्पतींच्या लागवडी विषयी थोडक्यात लिहा.**
Write in brief cultivation of medicinal plants.
8. **गुणाची निरुक्ति आणि लक्षणे लिहा.**
Write Nirukti(Etymology) and Lakshana of Guna.
9. **षडुषण गणातिल द्रव्ये त्यांच्या शास्त्रिय नावासहित लिहा.**
Write the drugs in Shadushana gana with their Botanical Names.
10. **चरकोक्त वेदनास्थापन गणातिल द्रव्यांची नावे लिहा.**
Write the name of drugs in Charkokta vedanasthapana gana.

11. प्रभाव म्हणजे काय? प्रभावाची निरुक्ति लिहून दोन द्रव्याचे उदाहरणे लिहा.
What is prabhava? Write its etymology and explain prabhava of any two dravyas.
12. योनिभेदानुसार द्रव्यांचे वर्गिकरण करा.
Write the classification of dravya according to Yonibheda.

Paper II

13. वासाचे रक्तपित्तावरील कार्य स्पष्ट करा.
Explain the action of Vasa in Raktapitta.
14. आरग्वधाचे अर्थासहित सहा पर्याय लिहा.
Write any six synonyms of Aragvadha with their meanings.
15. वस्तनाभ द्रव्याची शोधन विधि लिहा.
Explain purification method of Vatsanabha.
16. शिग्रु वनस्पतीचे शास्त्रिय नाव, कुल, लिहून रोगघ्नता लिहा.
Write botanical name, family and indications of Shigru.
17. लांगली चे शास्त्रिय नाव लिहून स्वरुप वर्णन करा.
Write botanical name of Langali and explain its morphological character.
18. रसोन चे शास्त्रिय नाव, कुल व रसपंचक लिहा.
Write botanical name, family and Rasapanchaka (Rasa-according to parts) of Rason.

SAQ (Short answer question- लघुतरी प्रश्न)- 5 Marks

Paper I&II

1. Describe in short Prabhava with suitable examples.
प्रभावाचे सोदाहरण स्पष्टिकरण करा.
2. Describe in short Laghupanchmoola.
लघुपंचमुलाचे थोडक्यात वर्णन करा.
3. Define Rasa; describe rasa - ritu relation and its panchabhutikatva.
रस व्याख्या लिहून ऋतु-रस संबंध आणि पांचभौतिकत्व लिहा.
4. Explain samaanprtyarabdhatva and vichitraprtyarabdhatva with examples.
समानप्रत्ययारब्धत्व आणि विचित्रप्रत्ययारब्धत्व उदाहरणासहित स्पष्ट करा.
5. Write in short paradi guna and its importance in treatment.
परादि गुणांची संख्या सांगून त्यांचे चिकित्सेतील महत्व लिहा.
6. Explain the following Karmas with examples:-
a)Dipan- Pachan b) Grahi- Smbhana.
खालील कर्म उदाहरणासहित स्पष्ट करा.
अ) दीपन-पाचन ब) ग्राही-स्तंभन

7. Write in brief the following Dashemani Gana:-
a) Jivaneeya b) Sandhaneeya c) Varnya d) Kushthaghna.
खालील महाकषायांचे थोडक्यात वर्णन करा.
अ) जीवनीय ब) सन्धानीय क) वर्ण्य ड) कुष्ठघ्न

Paper I

8. दशमुल वर्गातिल द्रव्ये शास्त्रिय नाव व कुलासहित लिहा आणि दशमुलाचे उपयोग लिहा.
Enlist the names of drugs in Dashmoola with its Botanical name and family. Write uses of Dashmoola.
9. भावप्रकाश निघण्टुचे पुढिल मुद्र्यांच्या आधारे वर्णन करा. निघण्टुकाल, रचनाकार, वर्गसंख्या(नावासहित) व रचनावैशिष्टे.
Write short note on Bhavprakasha Nighantu with its nighantukal, author, vargasankhya with names and its peculiarities.
10. चरकोक्त भेषज परिक्षाविधी वर्णन करा.
Explain charkokta Bheshaj Pariksha in brief.
11. लवण रसाचे दोषांवर कार्य व अतिसेवनाची लक्षणे वर्णन करा.
Explain the action of Lavan rasa on dosha and effects of excessive indulgence.
12. अनुलोमन, संसन, भेदन, रेचन, ग्राही कर्माच्या व्याख्या लिहुन प्रत्येकी एक उदाहरण रसपंचकासहित लिहा.
Write definition of Anulomana, Samsrana, Bhedana, Rechan, Grahi karma with suitable example and its rasapanchaka.
13. औषधी वनस्पतींचे संवर्धन म्हणजे काय? संवर्धनाची आवश्यकता व प्रकार उदाहरणांसहित लिहा.
What is conservation of medicinal plants? Write in brief the need, type of conservation with suitable example.
14. गुण प्राधान्य थोडक्यात वर्णन करा.
Explain the Guna pradhanya in short.

Paper II

15. गोकुर व पुनर्नवा यांच्या मुत्रल कार्यातिल फरक लिहा.
Explain the difference in mutral (diuretic) action of Gokshur and Punarnava.
16. हरितकीसमं धात्रीफलं किन्तु विशेषतः ।
रक्तपित्त प्रमेहघ्न परं वृषंरसायनम् ॥ श्लोक स्पष्ट करा व धात्री बद्दल वर्णन करा.
Explain the above shloka and write in short about Dhatri.
17. कंपिल्लक चे शास्त्रिय नाव, कुल, पर्याय(तिन), उपयोग, मात्रा, प्रयोज्य अंग, कल्प व अशुद्धि ओळखण्याच्या परिक्षा लिहा.
Write Botanical name, family, synonyms (three), uses, dose, useful part, formulations (two), and method to identify impurity in Kampillakia.

18. कुष्ठघ्न द्रव्यांची नावे लिहून बाकुची द्रव्याचे शास्त्रिय नाव, कुल, स्वरूप, प्रयोज्य अंग, मुख्य कल्प (दोन), लिहा.
Write name of Kusthaghna dravyas. Write about Bakuchi with respect to its botanical name, family, Morphology, useful part, and important formulations (any two).
19. कोणत्याही दोन हिमालयिन औषधी वनस्पती थोडक्यात वर्णन करा.
Explain any two Himalayan plants in short.
20. खालिल द्रव्यांचे शास्त्रिय नाव, उपयुक्तांग आणि महत्वाचा एक कल्प लिहा.
अ) अहिफेन ब) कुटज क) शरपुंखा ड) अतिविषा इ) जटामांसी
Write botanical name, useful part and one important formulation of following drugs.
a) Ahiphena b) Kutaj c) Sharpunkha d) Ativisha e) Jatamansi
21. ओरल हायपोग्लायसेमिक एजंट्स चे वर्गिकरण करून उदाहरणे द्या.
Explain Oral hypoglycemic agents' and write in brief its classification with suitable examples.

LAQ (Long answer question- दिर्घोत्तरी प्रश्न)- 15 Marks

1. Describe in details Haritaki according to following heads
Botanical Name, Family, Gana ,Rasapanchaka , Morphology, Types, Ritu Haritaki and its indications with suitable diagram
"हरितकी" द्रव्याचे खालील मुद्द्यानुसार सचित्र सविस्तर वर्णन करा.
शास्त्रीय नाव, कुल, गण, रसपंचक, स्वरूप, प्रकार, ऋतु हरितकी व चिकित्सेतील उपयोग लिहा.
2. Describe in details Lavan rasa according to following heads
Etymological derivation, definition, characteristics, panchbhautik constitution, skandha, symptoms of excessive use of rasa and indications.
"लवण" रसाची निरुक्ति, व्याख्या, लक्षणे, पांचभौतिकत्व, स्कंध, ,अतियोग लक्षणे व कर्म यांचे सविस्तर वर्णन करा.
3. Write etymology ,definition, classification of "Guna" and describe details about Guruvadi Guna and its importance in treatment.
गुण निरुक्ती, व्याख्या, संख्या व गुर्वादि गुण लिहून त्यांचे चिकित्सेतील महत्व लिहा.
4. Write etymology, definition, types of vipaka, difference between rasa and vipaka .
Describe importance of vipaka in treatment.
विपाकाची निरुक्ती, व्याख्या, प्रकार सांगून रस व विपाकातील फरक स्पष्ट करा, तसेच विपाकाचे चिकित्सेतील महत्व लिहा.

Paper I

5. विरुद्ध द्रव्य संकल्पना वर्णन करुन ग्रंथोक्त व आधुनिक उदाहरणे द्या. द्रव्यशोधनाचे महत्व व त्याच्या कोणत्याही चार पध्दती वर्णन करा व एका द्रव्याचे शोधन सविस्तर वर्णन करा.
Describe about incompatibility (Virudha dravyasankalpana) according to Aurveda
Give examples in samhita and current era. Write the importance of Dravyashodhana and explain any four methods of dravyashodhan and write shodhan of any one drug in detail.
6. "कषाय" रसाची निरुक्ति, व्याख्या, लक्षणे, पांचभौतिकत्व, स्कंध, अतियोग लक्षणे व कर्म यांचे सविस्तर वर्णन करा.
Describe in details Kasaya rasa according to following heads
Etymological derivation, defination, characterstics, panchbhautik constitution, skandha, symptoms of excessive consumption of rasa and indications.
7. आयुर्वेद व आधुनिक शास्त्रानुसार भेषज सेवन काल व मार्ग वर्णन करा.
Write the time of drug administration and route of drug administration according to Ayurveda and modern science.

Paper II

8. वीर्य निरुक्ती, व्याख्या, प्रकार सांगून वीर्योपलब्धि हेतु स्पष्ट करा, तसेच विर्याचे चिकित्सेतील महत्व लिहा.
Write etymology, definition, types of virya, viryopalabdhi hetu. Describe in details importance of virya in treatment.
9. "अश्वगंधा आणि धतुरा" द्रव्याचे खालील मुद्द्यानुसार सचित्र सविस्तर वर्णन करा.
शास्त्रीय नाव, कुल, गण, रसपंचक, स्वरुप, प्रकार, शोधन व चिकित्सेतील उपयोग लिहा.
Describe in details "Ashwagandha & Dhatura" according to following heads
Botanical Name, Family, Gana, Rasapanchaka , Morphology, Types, Shodhan and its indications with suitable diagram.
10. खालिल द्रव्यांचे प्रत्येकी तिन आमयिक प्रयोग लिहा.
अ) पिप्पली ब) लोध्र क) हरिद्रा ड) मरिच इ) वरुण.
Explain three therapeutic indications of following drugs.
a) Pippali b) Lodhra c) Haridra d) Maricha e) Varun
11. स्तन्यजनन गणातिल द्रव्यांची नावे सांगुन "उशीर" या द्रव्याबद्दल सचित्र सविस्तर वर्णन करा.
Write the name of drugs in stanyjanan gana. Describe in details about "Ushir" with suitable diagram.
12. खालिल आधुनिक शास्त्रातिल द्रव्यांचे फार्माकोलॉजिकल अॅक्शन, इंडिकेशन, कॉन्ट्राइंडिकेशन, डोज या मुद्द्यांच्या आधारे वर्णन करा.
अ) अॅम्लोडेपिन ब) रॅमिप्रिल क) टेलमिसारटन
Describe in detail- pharmacological actions, indications, contraindications, adverse effects and dose of following drugs.
a) Amlodepin b) Ramipril c) Telmisartan

